

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Contritione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

Iuxta hæc mandata iudicare nos debemus, & eis obtemperare, quod cum facimus, certum est nos non habere peccatum remissibile.

CITATVR & altera sententia ex Epistola ad Hebræos: Voluntarie peccantibus post acceptam noticiam veritatis iam non relinquitur pro peccatis hostia, sed terribilis expressio iudicij. Sed dextre volumus iudicare, hic locus non negat lapsos posse resurgere, sed facit immediatam collationem beneficij Christi herinarum, in hanc sententiam. Hæc duo extrema sunt, & immutabilia. Retinens beneficium Christi saluatur, non retinens ruit in eternum. Hic non negat lapsos posse ad beneficium Christi redire, sed exiit alias hostias, & noua Sacrificia. In lege erant crebræ expiationes immundiciarum, & Pharisei docebant eas mereri remissionem peccatorum. Ita postea in Ecclesia multi sinxerunt satisfactiones & hostias, nec solum falsi cultus excogitati sunt, sed etiam peruersa de expiatione per talia sacrificia, aluit securitatem, & indigentiam. Has Pharisaicas imaginationes grauisime taxat epistola ad Hebræos: Vult certe retineri beneficium Christi, sicut postea dicit: Non vult conculcari sanguinem Christi, nec contumelia affici Spiritus gratiæ. Hæc grauisimæ adhortationes iubent cauere, ne amittam beneficium Christi, Neq; tamen interim vetant, lapsos ad Christum redire. Hæc est simplex & germana sententia.

DE CONTRITIONE.

ET si nulla Creatura magnitudinem iræ Dei aduersus peccatum satis intelligere potest, ac ne posset quidem sensum iræ Dei sentire, sicut dicitur Deut. 4. Deus ignis consumens est: tamen videtur Deus in Ecclesia sua aliquo modo agnosci iram suam aduersus peccatum, non vult contemni peccatum, non vult corda esse ferrea & sine dolore, vt Ephes. 4. de impijs dicitur. Ideo semper in Ecclesia hoc fuit exordium concionum: Agite poenitentiam. Sic Christus exorsus est, & ante ipsum Baptista. Sic Paulus inquit: Reuelatur ira Dei de cælo super omnes. Sic Prophetæ exorsi sunt, Iesa. 1. Vagabundus peccatrici. Imo in Paradiso hæc post lapsum prima concio fuit, reprobans peccatum, & declarans iram Dei.

DEINDE omnes calamitates generis humani, mors, morbi, inopia, fames, cædes, bella, excidia, & clades multiplices, sunt reuera conciones de ira Dei aduersus peccatum, vt Psalm. 38. Propter iniquitatem corripis hominem.

POSTREMO testimonium omnium maximum iræ Dei, quod filium oportuerit fieri victimam. Hanc iram certe vult Deus, quo modo à nobis agnosci, & non moueri ipsius iudicio & indignatione. Necesse est igitur in nobis existere aliquam contritionem, vt

Contributionem, vt Ecclesia vſitate loquitur, pauores conſci-
entia agnoſcentis iram Dei aduerſus noſtra peccata, & dolentis pro
peccatum. Hanc contributionem præcipiunt hæc dicta: Agite pœ-
nitentiam. Et 2. Corinth. 7. Contristati eſtis ad penitentiam. 1.
Timoth. 11. Si nos iudicemus ipſi, non iudicemur à Domino, id
eſt vero dolore afficeremur, agnita ira Dei. Ioël. 2. Scindite corda
veſtra, & non veſtimenta veſtra. Ierem. 31. Poſtquam oſtendiſti mihi,
percuſiſi ſemur meum, conſuſus ſum, & erubui. Nah. 1. Ante faciem
indignationis eius quis ſtabit? Quis reſiſtet in ira furoris eius? In-
dignatio eius effuſa eſt vt ignis, & petrae diſſoluæ ſunt ab eo. Item
Ieſa. 66. Ad quem reſpiciam? niſi ad humiliatum & contritum ſpiri-
tu, & tremetum ſermones meos. Ieſa. 1. Deſinite peruerſa agere. Pſal.
37. Iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum. Item, Inſitium ſa-
pientia timor Domini. Et paſſim coniungunt Pſalmi timorem & fi-
dem. Beneplacitum eſt Domino ſuper timentes eum, & eiſa eos qui
ſperant in miſericordia eius. Eodem pertinet multa dicta Pauli: Ve-
nus noſter homo ſimul crucifixus eſt, vt aboleatur corpus peccati.

ADDANTVR & exempla, vt Adam, Eua, obiurgati à Deo,
Dauid obiurgatus à Nathan, horribiliter perterreſunt. Dolet & mu-
lier peccatrix, Lucæ 7. Et Luc. 22. Petro acerbæ lacrymæ erumpunt.
Hæc & ſimilia teſtimonia oſtendunt, neceſſariam eſſe aliquam contri-
tionem, quæ quidem etiam crefcere debet, ita, vt non ſolum externa
delicta, ſed etiam internam immundiciam agnoſcamus, videlicet,
Dubitacionem de Deo, Securitatem, Admiracionem noſtri, ſeu Super-
biam, Diſpectiõem aliorum, Malevolentiam, Auariciam, Flammas
pauis amoris, & alios vitioſos affectus.

Nec eſt pœnitentia
hypocritis, qui nullo ſenſu doloris aut pavorem afficiuntur, quos
deſcribens Ieremias inquit: Erubefcere nescierunt. Et Paulus ad
Ephoſios vocat dolore carentes.

Vt autem hanc prauam secu-
ritatem animis excutiamus, sæpe & multum dicta de contritione, de
ira Dei, de pœnis præſentibus & æternis, exempla ipſa pœnarum, ca-
lumnitates proprias & alienas, imo & mortem filij Dei nobis propo-
namus, vt miſeriam noſtram & iram Dei agnoſcamus & expaueſca-
mus. Ego, miniſterij in Eccleſia, quod inſtituit Chriſtus, pars neceſ-
ſaria, arguere peccata, ſicut Paulus clare inquit: Nunc reuelatur ira
Dei de celo ſuper omnem impietatem. Vtendum eſt autem voce le-
gis moralis, vt vocant, ad hanc miniſterij partem. Eſt enim lex illa,
æterna & immutabilis ſententia Dei, declarans iram Dei aduerſus
peccatum. Eſt enim Deus reſcipit hominem conſugientem ad Chri-
ſtum, tamen peccatum non approbat. Ideo Paulus inquit: Per legem
cognitio peccati, & ſemper ſonuit in Eccleſia inde vſq; ab initio poſt
legem, vt Genef. 4. apparet, & deinceps.

A c prorsus falsa, absurda, & pernicioſa imaginatio eſt, ſegete legem nihil eſſe, aut non prædicandam eſſe. Quia ideo prædicata eſt per patres, & deinde terribili voce in Sina reuelata, & aſſidue repetita per Prophetas, Chriſtum & Apoſtolos, vt ſciamus eſſe æternam & immutabilem ſententiam Dei, declarantem iram aduerſus peccatum. Sciamus item, omnes homines in hac corruptione naturæ, hærentia Dei condemnatos eſſe, atq; ita ſub lege eſſe. Sicut Paulus inquit: Cauſari ſumus omnes ſub peccato eſſe, id eſt, condemnatos reos coram Deo. Sicut ſemper manet mens diuina, ita ſemper manere legem neceſſe eſt. Et huius legis noticia manet in noſtris conſcijs, & eſt explicata voce Dei, Patrum, Prophetarum, Chriſti, & Apoſtolorum. Ideo & Chriſtus toties inculcat legem, vt Matth. 23. Ipſe dem addit declarationem, vt ſciamus accuſari lege non ſolum eorum delicta, ſed etiam interiora vitia, Cæcitate, Iniuſta odia, Vanum libidinum, &c. Vult ergo Deus in Eccleſia ſemper ſonare vocem legis, quæ concionatur de obedientia cordis.

VT ENIM & voce Euangelij, quæ accuſat in mundo contemptum iræ & miſericordie, quæ cernitur exhibitio filio. Ideo inquit Chriſtus: Spiritus Sanctus arguet mundum de peccato, quod non credunt in me. Iam optemus, quam late pateat hæc prædicatio, accuſans & condemnans peccata. Totum genus humanum complectitur, omnes ſunt prædicatione, ſecuritate, negligentibus aut errantes in inuocatione, taminati prauis cupiditatibus, leuiter curam iram Dei, abſentibus beneficijs, omnes ſumus ingrati filio Dei. Ideo non miremur, vultum ſum mundum opprimi fatalibus pœnis, quæ ſunt ſigna iræ Dei. Sed cogitemus, vt Paulus inquit, Omnes ſub peccato eſſe, & totum mundum reum eſſe Deo, & ſua quiſq; peccata accuſet & deplorat.

HÆC omnia ſæpe & multum cogitemus: Nam quod dicitur Spiritus Sanctus arguet mundum, id fit per verbum declarans iram Dei. In huius verbi cogitatione Spiritus Sanctus eſt efficax. Et 2. Timotheo 2. Paulus clare iubet doceri & erudiri aduerſantes, qui ſciant Deum det aliquibus pœnitentiam? Et apud Ierem. Poſtquam cœcitate mihi, conſuſus ſum, & erubui. 1. Reg. 2. Dominus mortificauit & humiliat. Hæc ſunt per verbum Dei, vt Heb. 4. dicitur: Viam ad verbum Dei, & efficax, & penetrantius gladio, &c. Quare in ipſo negligunt & contemnunt verbum Dei, non eſt efficax Spiritus Sanctus, ſed confirmatur ferocia. Sicut in Geſenſi dicitur: Non habitabit Spiritus meus in homine, quaſi dicat, poſteaquam contemnunt verbum incipiunt, deſiſſe iudicium Spiritus, Agnitio peccati, Humilitas, &c.